



Uudenmaan liitto
Nylands förbund



UUSIMAA-KAAVA
2050

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus Uudenmaan näkökulmasta

Merja Vikman-Kanerva,
Uudenmaan liitto 30.9.2020



Uudenmaan näkemyksiä MRL-uudistukseen: Lakiuudistuksen tavoitteiden toteutuminen vaikeaa

- Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen tavoitteena on muun muassa yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, tukea kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia ja varmistaa lakitekstin selkeys ja johdonmukaisuus.
->Pykäläluonnokset eivät tue näiden tavoitteiden toteutumista.
- Nykyinen lainsäädäntö on joustava eikä estä yhteistyön lisäämistä – **miksi korjata sellaista mikä ei ole rikki?**
- Uusi kaupunkiseutusuunnitelman taso ei yksinkertaista suunnittelujärjestelmää, vaan monimutkaistaa sitä.
- **Uusi laki ei ratkaisisi nykyisen järjestelmän ongelmia**, kuten kuntien osaoptimointia
- **Nykyjärjestelmän vahvuus on joustavuus oikeusvaikutteisuuden suhteen.** Pykäläluonnoksissa on nyt yksityiskohtaisesti määriteltä, miltä osin kaavatasot ovat oikeusvaikutteisia ja miltä osin ei. **Uusi järjestelmä tulee olemaan osallisten kannalta erittäin sekava mm. juuri oikeusvaikutusten ja kaavatasojen roolin osalta.**
- **Maakuntakaavan oikeusvaikutteisuuden rajaaminen vain osaan sisällöistä (aluerakenne/keskusverkko, liikennejärjestelmä/infra ja viherrakenne) on perustelematonta** ja ristiriidassa luonnoksiin kirjattujen maakuntakaavan laadullisten tavoitteiden kanssa.

Uudenmaan näkemyksiä MRL-uudistukseen: Yhdyskuntarakenteen ohjaus heikentyy

- Pykäläluonnosten mukaisessa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä **yhdyskuntarakenteen ohjaus heikentyy verrattuna nykyiseen suunnittelujärjestelmään**. Esitetyssä mallissa kaupunkiseutusuunnitelma, jolla ei ole oikeusvaikutuksia muuhun suunnitteluun, on ainoa suunnitelma, joka ohjaisi seudullista yhdyskuntarakennetta. Kaupunkiseutusuunnitelmia ei laadita kaikille seuduille, ne eivät välttämättä kata koko toiminnallista seudun kokonaisuutta, niillä ei ole sitovaa ohjausvaikutusta eikä niitä saada ehkä aikaan kaikilla seuduilla
 - > Tämä on merkittävä ongelma ottaen huomioon yhdyskuntarakenteen roolin mm. yhdyskuntien kestävä kehityksen ja ilmastotavoitteiden toteuttamisessa.
 - > Alue- ja yhdyskuntarakennetta ei tule käsitellä toisistaan erillään eikä aluerakenteen osia erilaisilla oikeusvaikutuksilla.

Miltä uusi maakuntakaava voisi näyttää?

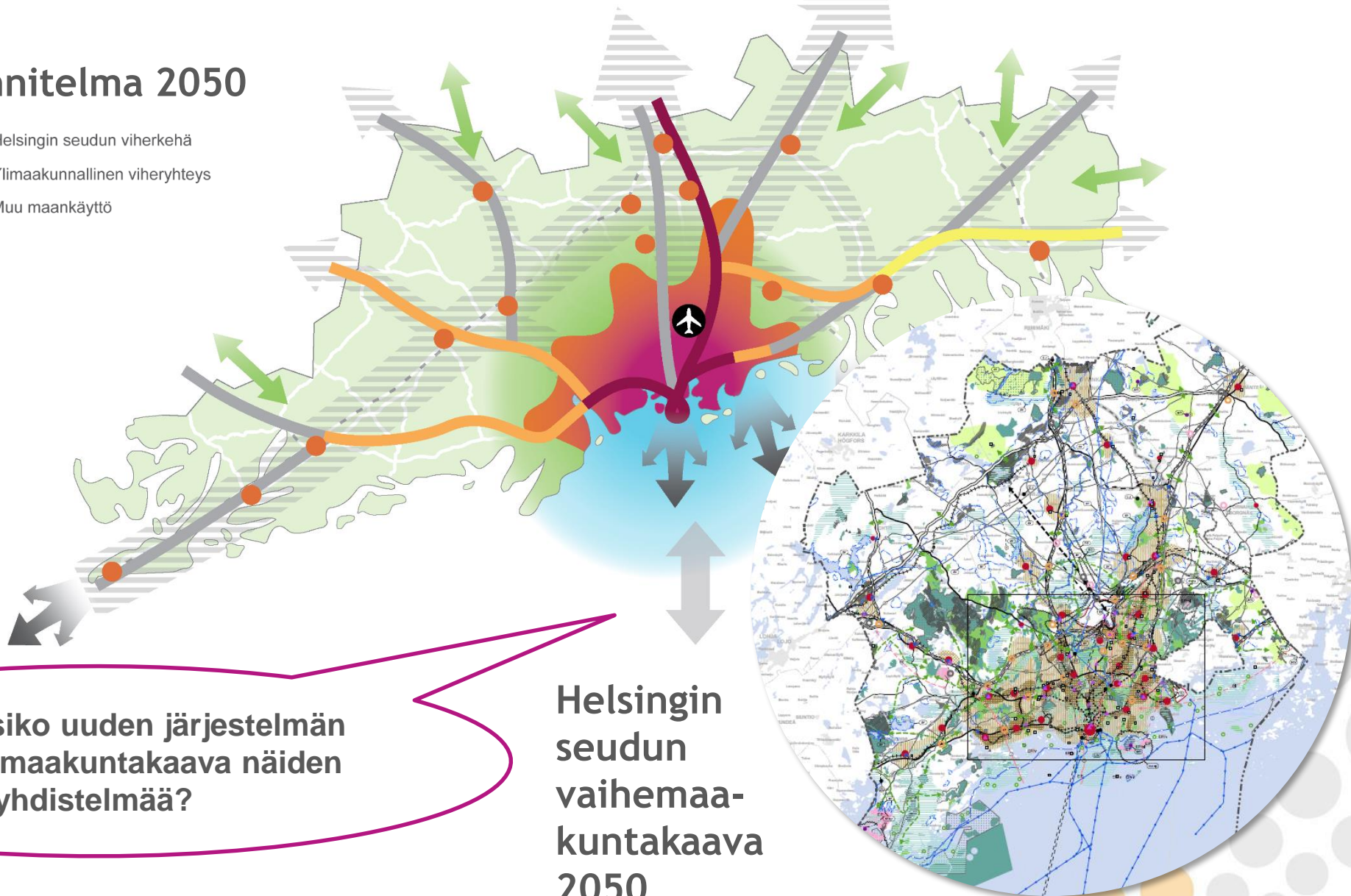
Uudenmaan rakennesuunnitelma 2050

- Ydinalue
- Kehysalue
- Keskukset
- Logistiikan kehityskäytävät
- Kansainvälisesti merkittävät satamat ja niiden meriyhteydet
- Kansainvälinen lentoasema
- Ten-T -ydinverkon yhteys Tallinnaan
- Joukkoliikennekäytävät, joihin ei liity merkittäviä kehittämishankkeita

- Helsingin seudun viherkehä
- Ylimaakunnallinen viheryhteys
- Muu maankäyttö

Joukkoliikenteen ja maankäytön kehityskäytävät

- 1. vaiheen hankkeet
- 2. vaiheen hankkeet
- 3. vaiheen hankkeet

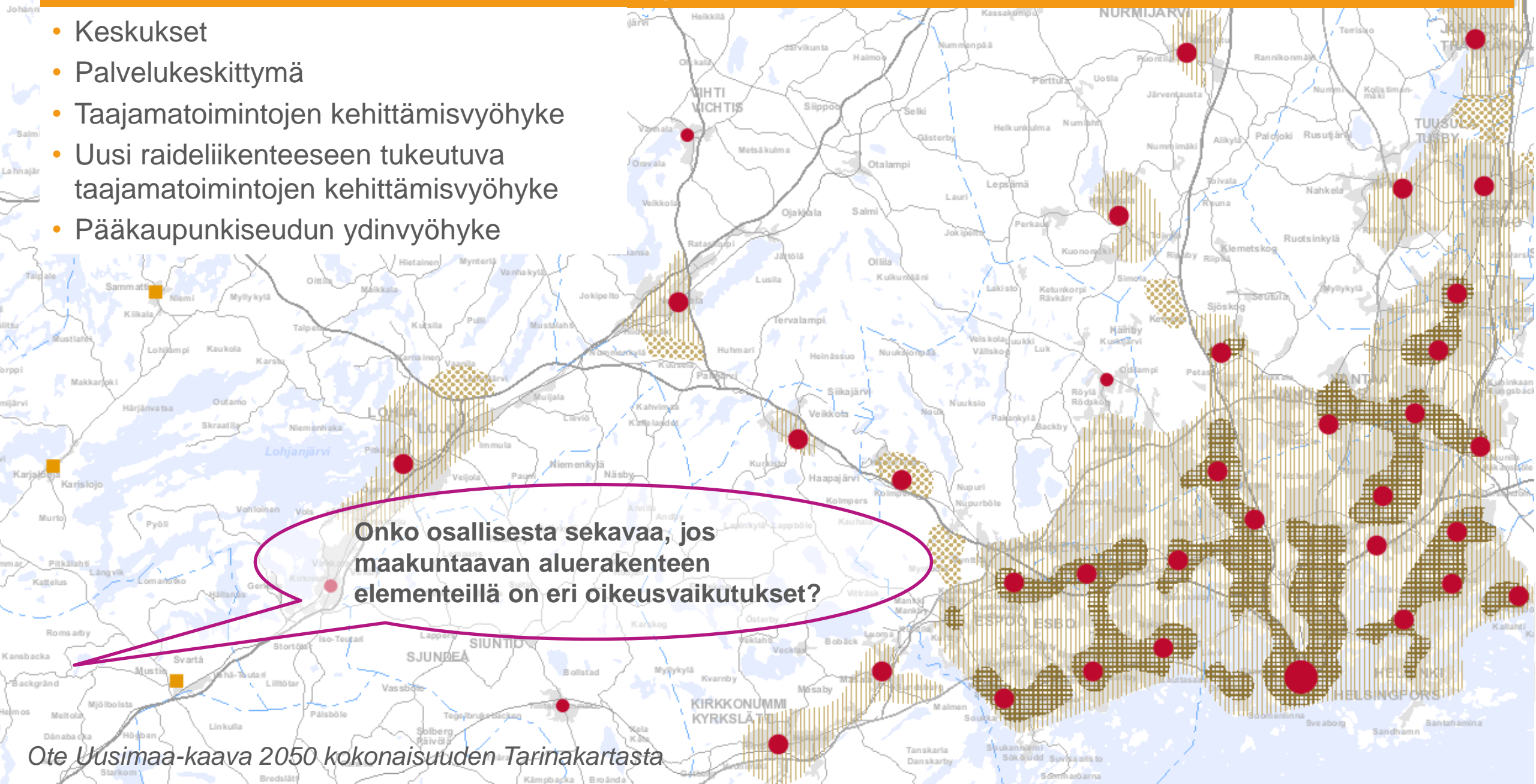


Muistuttaisiko uuden järjestelmän mukainen maakuntakaava näiden yhdistelmää?

Helsingin seudun vaihemaa-kuntakaava 2050

Kasvun kestävä ohjaaminen Uusimaa-kaavassa

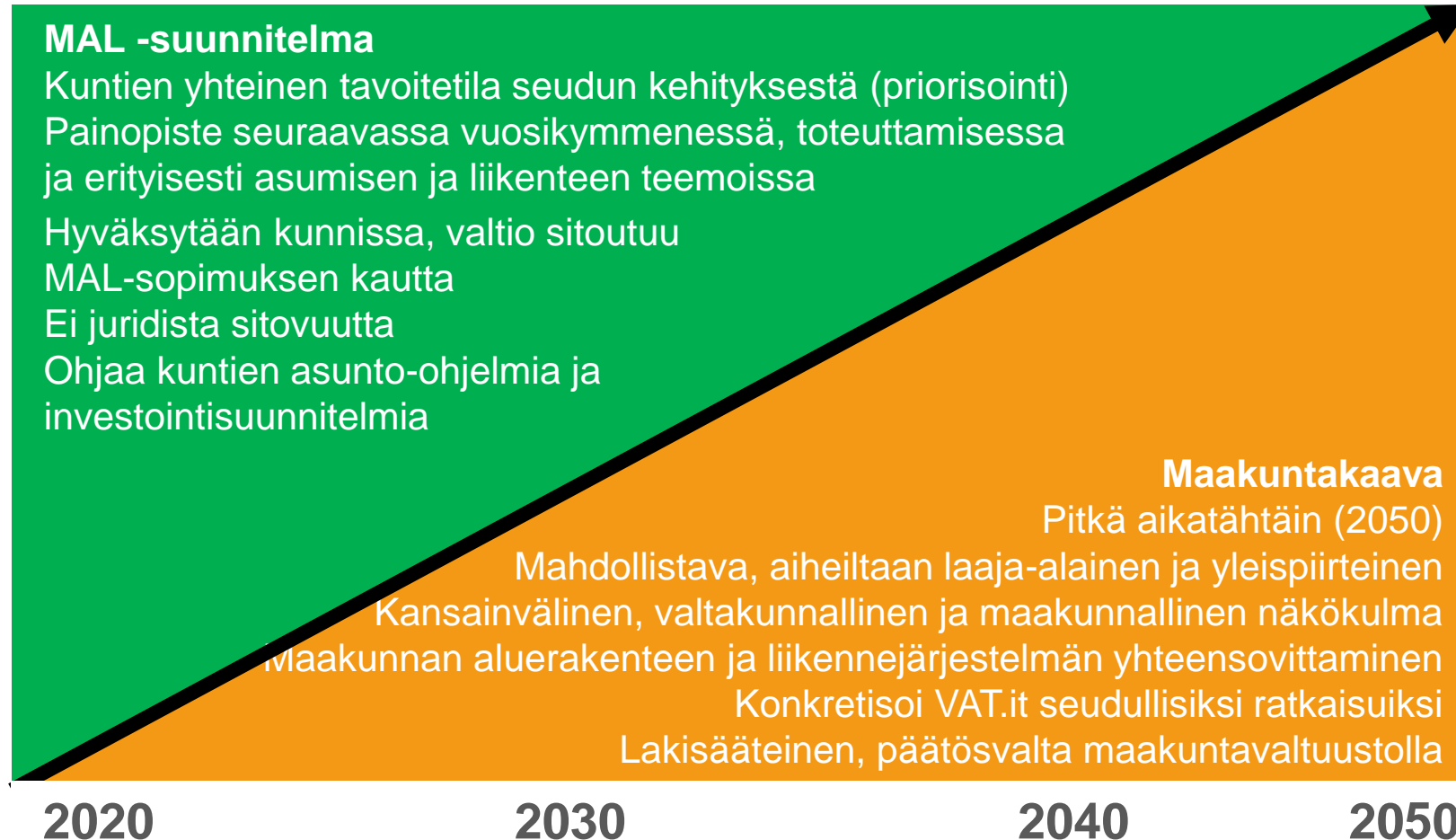
- Keskukset
- Palvelukeskittymä
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke



Uudenmaan näkemyksiä MRL-uudistukseen: Suunnittelutasojen yhteistyö ja sen kehittäminen on mahdollista nykysysteemissäkin

- Uusien keskenään osin päällekkäisten suunnittelutasojen ja resurssien lisävaatimusten sijasta tulisi luoda edellytykset suunnitteluyhteistyön kehittämiseksi ja tehokkaammalle resursoinnille.
- Lakisääteisyyden sijasta vapaaehtoista kuntayhteistyötä nykyisen systeemin puitteissa kannatetaan Helsingin seudulla ja Uudellamaalla

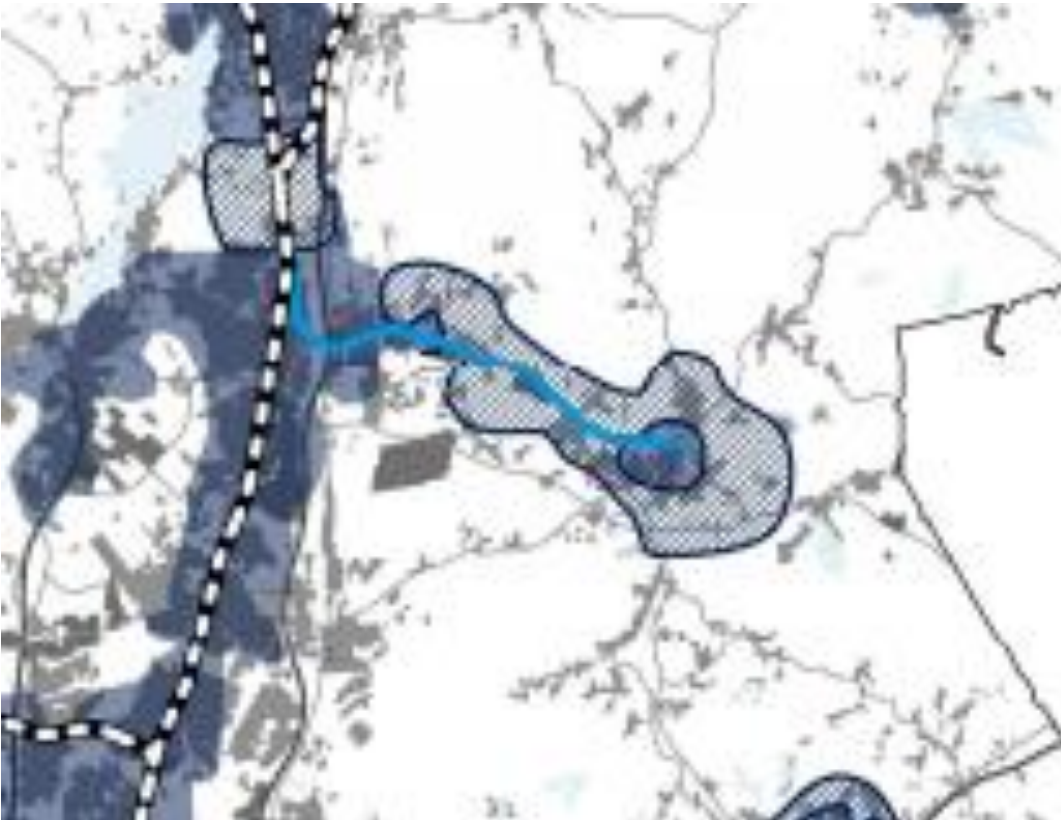
MAL-työ ja maakuntakaava - rinnakkaisten prosessien vapaamuotoisesta yhteistyöstä hyviä kokemuksia Helsingin seudulla jo usealla kierroksella



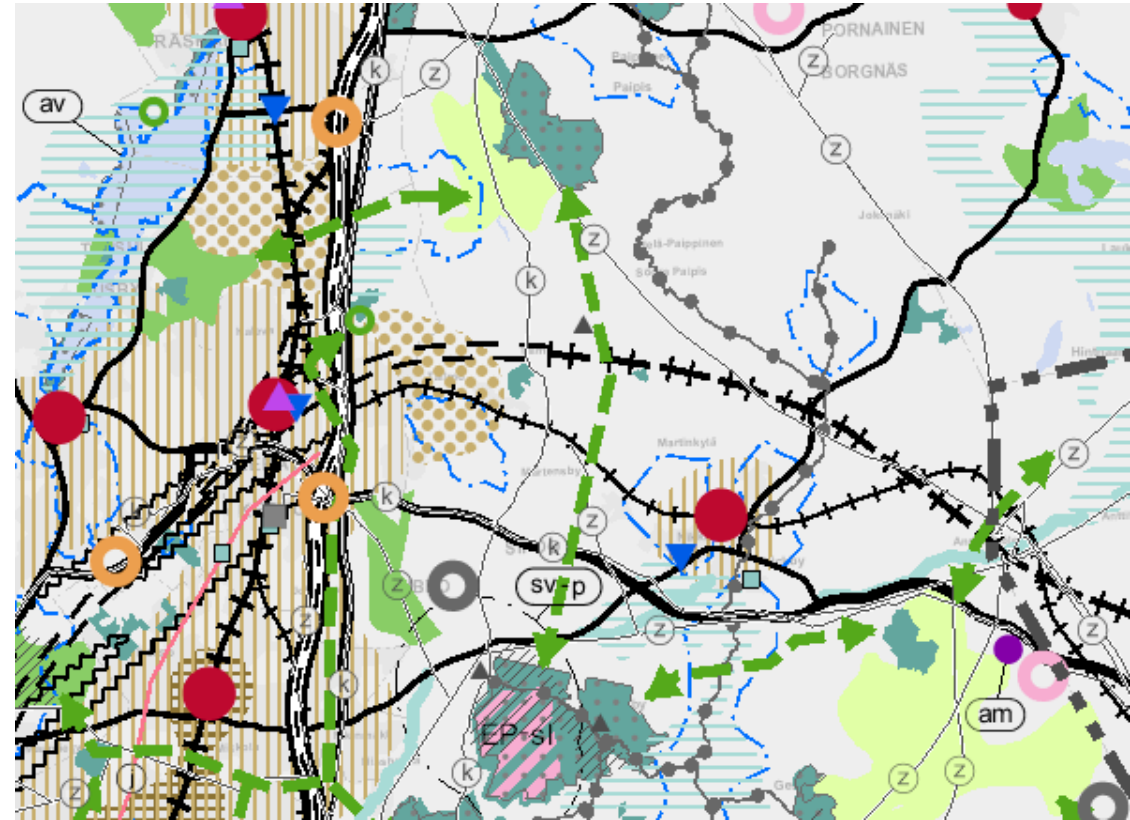
Kummallakin suunnitelmalla on selkeästi omat roolinsa, jotka täydentävät toisiaan

Mitä kaupunkiseutusuunnitelma tuo lisää?

MAL2019-suunnitelma: ensisijaiset
kehittämisyöhykkeet: ote



Helsingin seudun vaihemaakuntakaava
2050: ote



Uudenmaan näkemyksiä MRL-uudistukseen: Resurssit eivät riitä

- **Kaikilla kunnilla ei ole nyt eikä tulevaisuudessa riittäviä resursseja kattavaan yleiskaavoitukseen/ kuntakaavoitukseen.** Näissä kunnissa hyödynnetään nyt maakuntatason suunnittelua ja selvityksiä. Jos moni seudullisesti merkittävä aihe jää pois maakuntakaavasta, joutuvat kunnat satsaamaan resursseja myös näiden aihepiirien selvittämiseen ja suunnitteluun. Nykyisessä resurssipulassa tämä tulee olemaan haastavaa jopa Uudenmaan kunnissa.
- **Kuka kaupunkiseutusuunnitelmaa tekee?** Kaiken kaikkiaan huoli resursseista erityisesti pandemian jälkeisessä maailmassa on kunnissa suuri: kun kaavoituksen resurssit eivät tahdo riittää edes nykytilanteessa, miten ne riittäisivät uusiin velvoitteisiin? Uusi laki tuntuu lisäävän kuntien työtä, ei keventävän.
- **MAL-suunnittelu ja kaupunkiseutusuunnitelma** rinnastetaan usein, mutta molempia ilmeisesti tarvitaan uudessa systeemissä, kun mm. aikajänteen osalta eroavaisuutta: **miten kuntien resurssit voivat riittää osallistumaan aktiivisesti useaan seudulliseen prosessiin (3 eri suunnitelmaa)?**

Kiitos! Tack!

#uusimaakaava

” FÖR ÄRENDEN VIDARE.
TALAR FÖR DEM.
PLANERAR FÖR FRAMTIDEN.
PUSSLAR IHOP HELHETER.

” ASIOIDEN EDISTÄJÄ.
PUOLESTAPUHUJA.
TULEVAISUUDEN TEKIJÄ.
KOKONAISUUDEN KOOSTAJA.

 uudenmaanliitto.fi
 @Uudenmaanliitto
 /uudenmaanliitto